

ЗВІТ

деканки соціологічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
Мурадян Олени Сергіївни за 2020–2025 навчальні роки

Період 2020–2025 років став для соціологічного факультету не просто черговим етапом функціонування, а випробуванням на академічну стійкість, здатність до стратегічної адаптації та модернізації освітніх і наукових процесів в умовах безпрецедентних викликів. Від пандемії COVID-19 до війни та переосмислення ролі університету у воєнному суспільстві – факультет зміг не лише зберегти цілісність освітнього процесу, але й посилити свою інституційну суб'єктність.

У зазначений період факультет утримував лідерські позиції в університетських рейтингах, забезпечив стабільний набір студентів і розвиток аспірантури, підтвердив якість освітніх програм через успішну акредитацію, зберіг кадрове ядро наукової школи, наростив міжнародну проєктну присутність та сформував мережу академічних партнерств на рівні ЄС, Скандинавії та Північної Америки. Водночас факультет розгорнув цифрову трансформацію освітнього середовища, розширив профорієнтаційні програми, посилив роль студентських ініціатив та створив нові навчальні дисципліни у відповідь на виклики війни, медіатрансформацій і суспільної кризи.

У звіті системно представлено динаміку студентського контингенту, показники вступу, кадрову структуру, міжнародну мобільність, публікаційну активність, результати акредитацій, участь у міжнародних наукових проєктах, партнерства з університетами Європи, а також нові моделі академічної взаємодії в умовах війни. Це не просто підсумок п'ятиріччя, а фіксація моменту, коли факультет перестав бути лише навчальним підрозділом і став інтелектуальним центром гуманітарної стійкості університету у часи історичних змін.

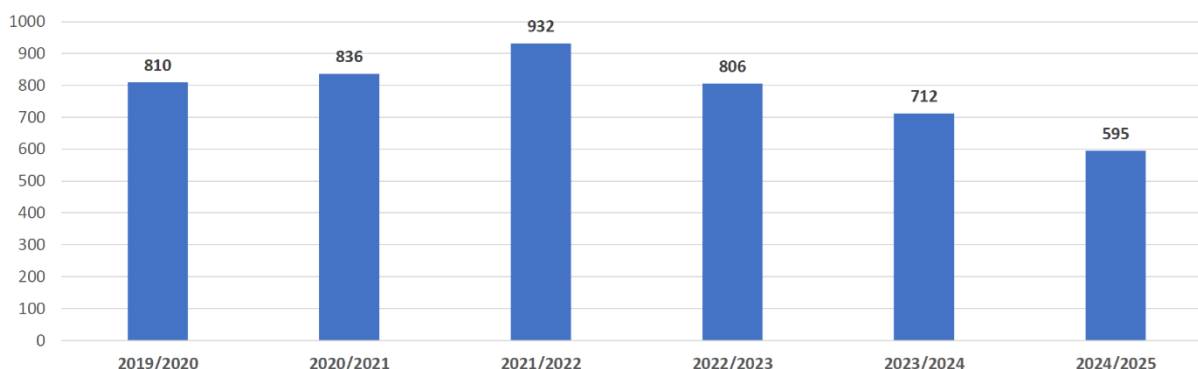
I. КОНТИНГЕНТ ЗДОБУВАЧІВ НА ФАКУЛЬТЕТІ.

Упродовж 2020–2024 років контингент студентів зазнав помітних змін: якщо у 2020–2021 навчальному році станом на 10 вересня 2021 року факультет налічував 932 студентів (702 – денна форма, 230 — заочна), то вже у наступному звітному зрізі 01.10.2022 року загальна чисельність скоротилася до 806 осіб (551 – денна, 255 – заочна). У 2022–2023 навчальному році, за зрізом на 01.10.2023, кількість студентів становила 712 (501 – денна, 211 – заочна), а станом на 25.11.2024 року показник досягнув 595 студентів (432 – денна, 163 – заочна). Таким чином, зафіксовано послідовне зниження контингенту – з 932 до 595 осіб, що становить майже 36% скорочення за чотири роки. Варто наголосити, що ця динаміка не є наслідком внутрішнього падіння якості освітньої пропозиції, а відображає структурні зовнішні виклики, з якими зіткнулася вся українська система вищої освіти.

Пандемія COVID-19 (2020–2021) спричинила різке порушення освітніх траєкторій, поглибила соціальну нерівність у доступі до навчання та спровокувала вимушені академічні паузи у частини вступників. Повномасштабне вторгнення росії в Україну в 2022 році посилює ці процеси: частина студентів була змушена виїхати за кордон, інші – змінити форму навчання або тимчасово припинити освітню діяльність через релокацію, мобілізацію, втрату житла чи доходів. Крім того, трансформація логіки освітнього вибору в умовах війни та підвищений запит на гнучкі формати (онлайн, заочна, модульна освіта) призвели до зростання стабільності саме заочної форми, тоді як денна форма зазнала основного скорочення. У сукупності це формує нову

конфігурацію студентського контингенту, що відображає не стільки кризу, скільки адаптаційну реакцію факультету на виняткові соціальні обставини.

Таблиця 1. Динаміка контингенту здобувачів на факультеті.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ВСТУПНОЇ КАМПАНІЇ.

Упродовж чотирьох вступних кампаній – з 2021 по 2024 роки – факультет зазнав динамічних, але показово адаптивних змін у структурі набору. У 2021 році було зараховано 313 вступників (251 – на бакалаврат, 62 – на магістратуру), що стало найвищим показником за весь звітний період. Однак уже у 2022 році, внаслідок поєднання постпандемічних ефектів COVID-19 та шоку від повномасштабного вторгнення росії в Україну, кількість вступників зменшилася до 173 осіб, що становить лише 57% від попереднього року, але це були вагомі показники, враховуючи прифронтовий статус Харкова і умови першого року повномасштабного вторгнення. Частина потенційних абітурієнтів опинилася за кордоном або у зонах бойових дій, інші – змінили пріоритети через мобілізаційні процеси та економічну невизначеність родин. Однак в цілому ситуація виявилася кращою, ніж очікувалось.

Попри це, факультет зберіг високу конкурентоздатність у всеукраїнському масштабі, залучивши 15% усіх вступників спеціальності 054 Соціологія в Україні за результатами кампанії 2022 року. Наступний етап – вступна кампанія 2023 року – свідчить про часткову стабілізацію: було зараховано 177 студентів (136 бакалаврів, 41 магістр) та 11 аспірантів, при цьому всі бюджетні місця були закриті, а факультет отримав 31% бюджетних місць по спеціальності 054 Соціологія в Україні, що означає посилення позицій навіть в умовах війни. У 2024 році показник становив 158 осіб (103 бакалаврів, 55 магістри) та 7 аспірантів, тобто відбулося невелике зменшення, проте з утриманням магістерського набору на стабільному рівні та збереженням попиту на аспірантуру, що вказує на життєздатність наукової школи факультету.

У 2025 році набір становив 148 особи (110 бакалаврів та 38 магістрів), окрім того до факультету вступило 4 аспіранти, що також демонструє усталену тенденцію щодо утримання як бакалаврського, так і магістерського наборів. Таким чином, спад 2022 року був структурним і зовнішньо детермінованим, але вже у 2023–2025 роках спостерігається інституційна стійкість і здатність відновлювати позиції, зберігаючи лідерство у спеціальності на національному рівні. Бюджетні місця, попит на магістратуру й аспірантуру, а також високий відсоток вступників за спеціальністю 054 Соціологія в межах України свідчать про зміцнення академічного бренду факультету навіть у кризовий період.

III. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

У кадровому забезпеченні факультету у 2020–2024 роках спостерігається чітка тенденція до скорочення штату, що є прямим наслідком зовнішніх кризових факторів – пандемії COVID-19 та повномасштабного вторгнення Росії в Україну, а також оптимізацією освітнього процесу. У 2020–2021 навчальному році на факультеті працювало 130 співробітників, з них 95 викладачів (59 – штатні), 35 – науково-допоміжний персонал, 18 аспірантів та 1 докторантка, загальна кількість ставок становила 60,8 п.о. Це був найповніший кадровий склад за весь аналізований період.

У 2021–2022 році, коли система вищої освіти ще перебувала під тиском постпандемічних обмежень, кількість співробітників різко зменшилася до 83 осіб, серед яких 61 науково-педагогічний працівник і 22 НДП, причому 7 співробітників перебували у статусі призупинення трудових відносин – типовий ефект COVID-кадрових втрат та вимушених адміністративних пауз. Кількість ставок знизилася до 40,4–47,85, що означало перехід до режиму оптимізації витрат та реструктуризації кадрового навантаження.

У 2022–2023 році, попри початок повномасштабної війни, штат частково стабілізувався на рівні 92 осіб (71 НПП, 21 НДП), а кількість аспірантів зросла до 11, що свідчить про збереження академічної тягlosti та відтворення наукової школи навіть у воєнних умовах. Водночас кадрові навантаження перерозподілялися, а частина співробітників поєднувала кілька функціональних ролей – викладання, адміністрування, участь у міжнародних проєктах тощо.

У 2023–2024 навчальному році кадровий склад скоротився до 69 осіб (57 НПП, 12 НДП) із 39,75 ставок, що є найнижчим показником за весь період, але при цьому факультет зберіг ядро викладачів і продовжив набір до аспірантури (7 нових аспірантів), що свідчить про стратегічне утримання саме науково-педагогічного потенціалу попри вимушене зменшення адміністративного персоналу.

У 2024–2025 навчальному році кадровий склад факультету становив 64 осіб, зокрема (54 НПП та 10 НДП), а загальна сума посадових окладів становила 40 посадових окладів для науково-педагогічних працівників. Кадровий потенціал факультету в цілому зберігається, не дивлячись на оптимізацію структури факультету та зовнішніх викликів, з якими зіштовхується університет під час повномасштабного російського вторгнення.

Таким чином, кадрова динаміка факультету демонструє не стільки скорочення як кризи, скільки перехід до моделі “концентрованого академічного ядра”, коли структура стає компактнішою, однак спрямованою на збереження наукових позицій, підтримку аспірантури та участь у міжнародних проєктах, що забезпечує стійкість академічної спільноти у часи війни та трансформації освітнього середовища.

Окрім того, на факультеті сформувалася унікальна академічна практика, коли частина викладачів одночасно працює в європейських університетах і продовжує викладати та керувати дослідженнями в Харкові, залишаючись повноцінними членами нашої наукової спільноти. Така подвійна академічна приналежність не лише підсилює міжнародну інтегрованість факультету, а й забезпечує прямий обмін інтелектуальними ресурсами, викладацькими методиками та європейськими стандартами університетської освіти.

Присутність викладачів, які працюють у університетах Німеччини, Польщі, Чехії, Швеції та інших країн ЄС, створює живий канал академічної циркуляції ідей і практик, сприяє участі студентів у міжнародних семінарах, літніх школах, дослідницьких мережах, а також посилює репутацію факультету як відкритого, мобільного та справді європейсько орієнтованого освітнього середовища. Це приклад академічної мобільності

навпаки, коли не відтік кадрів, а мережеве розширення нашої присутності в Європі працює на розвиток факультету тут, у Харкові, навіть у час війни.

IV. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

У 2020–2025 роках факультет послідовно впроваджував якісні інструменти управління освітніми програмами, забезпечуючи відкритість, гнучкість і відповідність освітньої пропозиції сучасним професійним запитам. До розробки та оновлення навчальних і робочих планів за спеціальностями 054 «Соціологія», 061 «Журналістика» та 231 «Соціальна робота» активно залучалися гаранті освіти програм, зовнішні стейкхолдери, представники ринку праці, громадських організацій та медіаіндустрій, що забезпечило практичну релевантність та міждисциплінарність освітніх траєкторій. Окремим напрямом розвитку стало активне впровадження нових навчальних дисциплін, які відображають запити сучасного ринку праці, трансформації воєнного та повоєнного суспільства, цифровізацію комунікаційної сфери та появу нових професійних ролей у соціогуманітарному секторі.

Паралельно було удосконалено систему внутрішнього моніторингу освітнього процесу через цифрові платформи ПС «Кафедра» та електронну систему «Деканат», що дозволило оптимізувати академічне адміністрування, фіксувати освітні результати та забезпечити цифрову взаємодію між студентами, викладачами та адміністративними структурами. Керівництво кваліфікаційними роботами та успішні захисти перед кваліфікаційною комісією засвідчили сталий рівень підготовки випускників, їхню готовність до аналітичної, дослідницької та комунікаційної роботи у професійних середовищах.

Важливим компонентом цифрової трансформації стало запровадження та сертифікація дистанційних курсів у системі Moodle, наприклад, курсів «Соціологія організацій та соціальний менеджмент», «Менеджмент соціальної роботи», «Соціальне проектування та фандрайзинг» тощо, що забезпечило постійний доступ студентів до навчальних матеріалів, підвищило гнучкість освітнього процесу та поклало основу для подальшого розширення гібридного формату навчання.

Упродовж 2020–2025 років факультет успішно підтвердив якість освітньої діяльності та академічну автономність, пройшовши акредитацію ключових освітніх програм. Зокрема, освітньо–професійна програма «Соціальна робота» та освітньо–професійна програма «Соціально–політичні та маркетингові дослідження» отримали позитивні висновки Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та підтвердили відповідність сучасним стандартам підготовки фахівців у сфері соціальної політики, аналітики та консультаційної діяльності.

Особливим досягненням стало проходження зразкової акредитації освітньо–наукової програми «Соціологія» в 2021 році, що є визнанням наукової школи факультету та підтвердженням його провідної ролі у формуванні сучасної української соціологічної освіти. Отримання зразкової акредитації ОНП «Соціологія» має стратегічне значення для міжнародного позиціонування факультету, оскільки відкриває можливості для спільних докторських програм та інтеграції у європейські академічні мережі.

V. НАУКОВА ТА ВИДАВНИЧА АКТИВНІСТЬ.

У 2020–2021 навчальному році факультет продемонстрував високу публікаційну активність, опублікувавши 71 фахову статтю, 13 розділів монографій та 10 публікацій у міжнародних базах Scopus / Web of Science. Це був період стабільної академічної роботи

до початку воєнної дестабілізації, коли наукові колективи функціонували у повному складі та активно брали участь у національних і міжнародних дослідницьких програмах.

У 2021–2022 роках, попри наслідки постпандемічної кризи та початок повномасштабного вторгнення, факультет утримував продуктивність на високому рівні, опублікувавши 68 наукових статей, 14 розділів у колективних монографіях та 10 публікацій у Scopus / Web of Science. Така стабільність у кризовий рік свідчить про академічну витривалість і мобілізацію наукового потенціалу.

У 2022–2023 навчальному році, коли освітній і науковий процес функціонував вже в умовах повномасштабної війни, факультет опублікував 50 фахових статей, 12 розділів монографій та 18 індексованих публікацій у Scopus / Web of Science. Хоча загальна кількість публікацій зменшилася, зросла частка публікацій, представлених у міжнародних реферованих базах, що вказує на стратегічний перехід до європейських стандартів наукової видимості та академічної легітимації.

У 2023–2024 роках зафіксовано 48 наукових статей, 10 монографічних публікацій та 20 публікацій у Scopus / Web of Science, що підтверджує консолідацію зусиль довкола міжнародної наукометричної присутності. Навіть попри зменшення загальної кількості кадрів, факультет зміг підвищити якісний статус публікацій, зберігаючи активність у міжнародних академічних мережах.

Таблиця 2. Динаміка публікаційної активності співробітників факультету.

Навчальний рік	Фахові статті	Монографії / розділи монографій	Scopus / Web of Science
2020–2021	71	13	10
2021–2022	68	14	10
2022–2023	50	12	18
2023–2024	48	10	21
2024–2025 (на дату звітування)	25	6	3
Усього	262	55	62

У 2020–2025 роках факультет активно виступав організатором і співорганізатором наукових, міждисциплінарних та публічно-академічних подій, демонструючи провідну роль у формуванні гуманітарного дискурсу у воєнний час. Серед ключових ініціатив – XXI та XXII Міжнародні наукові конференції “Соціологія у (пост)сучасності”, які стали головними платформами молодіжної наукової комунікації, а також XVII та XVIII “Якубинські наукові сесії”, присвячені аналізу мови війни, медійних стратегій та трансформацій соціального досвіду.

Особливе значення для інтелектуального позиціонування факультету мав «Каразінський медіасимпозіум: Міждисциплінарні дослідження медіа», що об’єднав дослідників цифрової культури, журналістики, соціології та візуальних студій, та круглий стіл «Конфлікт у (пост)сучасному світі: класичні теорії та сьогоденні практики», де обговорювалися застосування теорії конфлікту для аналізу війни, міграції, травми та суспільної поляризації.

У межах міжнародного проекту FoPA факультет провів науково-практичну конференцію «Україна на шляху до європейських цінностей», акцентуючи на демократичних трансформаціях у період війни, тоді як Kharkiv Green Urban Fest, організований у рамках проекту FUSILLI, а також Перший і Другий Харківські продовольчі форуми поєднали урбан-екологічні практики, громадянську участь і

соціологію міських трансформацій. Водночас Міжнародний творчий онлайн конкурс «Yellow Blue Art» став прикладом поєднання соціології, мистецтва та громадянської мобілізації як форми культурного опору війні. Активну роль у побудові академічних траєкторій студентів і випускників відіграв Karazin Career Week, що став платформою зустрічей із випускниками, які працюють у сфері аналітики, комунікацій, досліджень, міжнародного співробітництва.

Факультет також організував XXII міжнародну конференцію «Харківські соціологічні читання», що зберегла традицію харківської соціологічної школи попри умови війни. Важливою складовою стратегії академічної мобільності стала співорганізація літньої школи в Mid Sweden University (Risk and Crisis Management Education for a Safer Ukraine, 05–09.06.2023) та участь студентів і викладачів у International Summer School in Refugee Law and Rights (Palacký University, Оломоуць). Участь у XIII Міжнародній конференції «Соціологія, соціальна робота та соціальне забезпечення» посилила роль факультету у сфері соціальної політики, гуманітарної безпеки та соціальної підтримки вразливих груп під час війни.

VI. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Упродовж 2020–2024 років міжнародна проєктна діяльність факультету стала однією з ключових опор його стійкості та академічної присутності, особливо в умовах війни та трансформації університетського середовища. У 2020–2021 та 2021–2022 роках факультет активно долучався до реалізації проєкту Horizon 2020 – FUSILLI (2020–2024), у межах якого виконувався український сегмент досліджень, координований О.С. Мурадян, що забезпечило включення факультету в європейську систему міських інновацій та сталого розвитку. Паралельно у цей період реалізовувалися ініціативи FoPA (2021–2023) та SMART-PL (2022–2025), що заклали основу для переорієнтації факультету на участь у великих мультинаціональних консорціумах.

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році міжнародна співпраця не лише не зупинилася, а набула стратегічного характеру, перетворившись на канал залучення ресурсів, безпеки та академічної видимості у глобальному просторі. У 2023–2024 роках факультет офіційно долучився до проєкту TRUEDEM (2023–2025), присвяченого довірі в європейських демократіях, що чітко корелює з профілем факультету у сфері політичної соціології. Одночасно тривав розвиток участі у проєктах ValEUs, SAFE, CAFU, а також консорціумах з вивчення довіри, громадянської участі та соціальних наслідків війни.

Стратегічно важливо, що міжнародні проєкти виконували роль інституційного "захисного поясу", забезпечуючи: академічну присутність у європейських дослідницьких мережах, фінансування для збереження наукових команд, платформи для мобільності студентів і молодих дослідників, легітимацію факультету як партнероспроможної структури під час війни. У підсумку, проєктна діяльність із периферійного компоненту перетворилася на системоутворюючий елемент розвитку, який дозволяє факультету зберігати академічну суб'єктність, формувати міжнародні партнерства та утримувати кадровий і науковий потенціал в умовах воєнного стану.

Таблиця 3. Представлення ключових проєктів факультету.

Проект	Період реалізації	Номер договору / гранту	Опис проєкту
---------------	--------------------------	--------------------------------	---------------------

FUSILLI (Horizon 2020)	01.01.2021 – 31.12.2024	Grant agreement №101000717	Проект, в основі якого лежить розробка міських планів харчування в їх місцевих умовах для досягнення комплексного та безпечного цілісного переходу до здорових, стійких, безпечних, інклюзивних та економічно ефективних систем харчування.
TRUEDEM (Horizon Europe)	01.01.2023 – 31.12.2025	Grant agreement № 101095237	Консорціум аналізує рівень довіри до демократичних інституцій у Європі та розробляє механізми її посилення.
MAGnituDe (Horizon Europe)	2024–2027	Grant Agreement № 101178269	Проект досліджує, як війнова міграція впливає на політичну довіру, ідентичності та демократію в Європі.
ValEUs (Erasmus+)	01.01.2024 – 31.12.2026	Grant Agreement № 101127800	Мережевий проект формує спільний академічний простір з дослідження зовнішньої політики ЄС і ціннісної інтеграції.
CAFU (Шведський інститут)	01.12.2023 – 28.02.2025	Contract № 01239/2023 (Baltic Sea Region Programme)	Ініціатива спрямована на розвиток компетентностей та відновлення освітньої інфраструктури України під час війни.
FoPA – Future of Public Administration	2021–2023	(EEA Financial Mechanism / Slovakia State Budget Support)	Проект створював моделі реформ публічного управління та транскордонної співпраці у сфері держполітики.
SMART-PL (Erasmus KA2 CBHE)	2022–2025	(Erasmus+ KA2 CBHE Grant Agreement)	Проект розробляє персоналізовану систему онлайн-навчання «Навчання без обмежень» на основі інтелектуального репетиторства.
Gender Studies and War Challenges in Resilience of Universities in Ukraine: Networking for Excellence in Teaching and Institutional Development (Шведський інститут)	2023–2024	01116/2022	Мета проекту – сформувати мережу академічної співпраці між університетами України, країн Балтії, Північної та Східної Європи для посилення стійкості університетських спільнот у воєнний час через розвиток гендерної чутливості, модернізацію навчальних курсів та

			інституційну підтримку викладачів і студентів.
UKRAINETT PLUS (Дослідницька Рада Норвегії)	2024–2026	RCN:350241	Мета проєкту – створення стійкої дослідницької мережі між українськими та норвезькими університетами для посилення академічного обміну, спільних досліджень, публікаційної співпраці та підтримки університетських спільнот України у воєнний і післявоєнний період.
ARDU – Акомодація регіонального розмаїття в Україні (Дослідницька Рада Норвегії)	2018–2021	NIBR 200888	Метою проєкту було вивчення механізмів соціальної та політичної інтеграції регіонального різноманіття України, зокрема аналіз форм співіснування культурних, етнічних і політичних ідентичностей у різних регіонах.

Реалізація міжнародних науково-дослідницьких проєктів у 2020–2025 роках мала не лише академічне, а й стратегічне фінансове значення для факультету та університету в цілому. Завдяки участі в програмах Horizon Europe, Erasmus+, Research Council of Norway, Swedish Institute, EEA Mechanisms та інших європейських грантових інструментах, факультет забезпечив надходження понад 15 мільйонів гривень на спеціальний фонд університету, що стало важливим ресурсом у воєнний період, коли державне фінансування освітньої сфери суттєво обмежене. Ці кошти були спрямовані на підтримку наукових команд, модернізацію освітнього процесу, міжнародну мобільність викладачів і студентів, технічне забезпечення досліджень та розвиток інституційної спроможності факультету, що дало змогу не лише втримати академічну інфраструктуру, але й посилити її за рахунок міжнародної співпраці, перетворюючи факультет на ресурсний і дослідницький центр європейського рівня в умовах війни.

VII. РЕЙТИНГИ КАФЕДР ФАКУЛЬТЕТУ.

За результатами щорічного рейтингу кафедр соціогуманітарного профілю Каразінського університету, кафедри факультету стабільно демонструють високі позиції та домінування серед структурних підрозділів інших факультетів. У 2022–2023 навчальному році перші чотири місця рейтингу посіли саме кафедри факультету: кафедра політичної соціології – 1 місце, кафедра медіакомунікацій – 2 місце, кафедра соціології управління та соціальної роботи – 3 місце, та кафедра соціології – 4 місце.

У 2023–2024 році, попри загальне зниження кадрових і ресурсних можливостей у зв'язку з війною та релокацією частини викладачів, кафедри факультету знову увійшли до групи лідерів рейтингу: кафедра політичної соціології – 1 місце, кафедра соціології – 3 місце, кафедра соціології управління та соціальної роботи – 7 місце, кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій – 23 місце, кафедра методів соціологічних досліджень – 40 місце.

У 2024–2025 рр. кафедри факультету знову увійшли до групи лідерів рейтингу: кафедра політичної соціології – 1 місце, кафедра медіакомунікацій – 5 місце, кафедра соціології управління та соціальної роботи – 7 місце, кафедра соціології – 9 місце. Така стабільна присутність у верхній частині рейтингової таблиці свідчить про високу інституційну конкурентоспроможність підрозділів факультету, профільну експертність кафедр та їхню здатність підтримувати науково-освітній рівень навіть в умовах війни, що підтверджує ключову роль факультету.

VIII. ПАРТНЕРСТВА ФАКУЛЬТЕТУ.

У 2020–2025 роках факультет сформував розширену мережу міжнародних партнерств, що охоплює як провідні світові професійні асоціації, так і університети, аналітичні центри та дослідницькі консорціуми Європи та Північної Америки. Співпраця з American Political Science Association (APSA) та International Political Science Association (IPSA) забезпечує включення викладачів і молодих науковців факультету у глобальну академічну спільноту політичної науки, участь у міжнародних конгресах, доступ до аналітичних мереж та можливість просування українського досвіду під час війни у професійних дебатах про демократію, війну та політичну трансформацію.

Партнерство з The Canada-Ukrainian Foundation, Swedish Institute and Baltic Sea Region та Folkuniversitetet (Швеція) спрямоване на залучення грантових програм підтримки освіти, мобільності та відновлення університетської інфраструктури в умовах війни, а також на інституційне посилення компетенцій факультету у сфері громадянської освіти, медіаграмотності та демократичного врядування.

Співпраця з Robert F. Byrnes East European Institute (REEL) та The Institute for Human Sciences (IWM, Відень) забезпечила вихід на аналітичні формати центральноєвропейських гуманітарних центрів, де активно обговорюються теми війни, імперських наративів, постсоціалістичних трансформацій і публічної історії. Важливим стратегічним ресурсом стали зв'язки з Elliott School of International Affairs (George Washington University), Transregional Center for Democratic Studies (TCDS, New School for Social Research, Нью-Йорк), а також Mid Sweden University та OsloMet (Норвегія) — ці партнерства відкрили можливості для академічної мобільності, включення аспірантів у міжнародні семінари та школи, спільних публікацій у дослідженнях та участі у дискусійних платформах із питань війни, довіри та європейської безпеки.

Нарешті, важливим символічним кроком стало приєднання до консорціуму AURORA, що включає університети з високим рівнем дослідницької автономії та сильною культурою академічної свободи. Це партнерство посилило репутаційну присутність факультету в європейських університетських мережах та заклало основу для інтеграції у нові формати відкритої науки та цифрової взаємодії.

IX. ПРОФОРІЕНТАЦІЙНА РОБОТА.

Упродовж 2020–2025 років факультет системно розвивав профорієнтаційну роботу зі школярами та потенційними абітурієнтами, вибудовуючи модель раннього залучення до академічного середовища через серію інтерактивних форматів та медіакомунікацій. Одним із ключових напрямів стала участь викладачів та молодих науковців – Мурадян О.С., Запорожченка Р.О., Волянської О.В., Кузіної І.І., Вітковської І.В., Литовченка А.Д. – у університетській ініціативі «Karazin Weekends», де школярі залучалися до майстер-класів, відкритих лекцій, симуляцій соціологічних досліджень і воркшопів з політичної аналітики та медіаграмотності. Студентське наукове товариство трансформувалося з внутрішньоакадемічної структури у публічний комунікативний

майданчик, що активно популяризує соціологію, медіадослідження та соціальні науки через публічні лекції, серії коротких науково-популярних форматів, TikTok/Instagram-кампанії та неформальні зустрічі зі школярами та молоддю.

Окремим напрямом профорієнтації стали зустрічі з випускниками в межах «Тижня кар'єри» та практичних занять, де абітурієнти та студенти мали можливість побачити реальні кейси професійного зростання у сферах соціології, аналітики, маркетингових досліджень, комунікацій та громадського сектору. Паралельно запроваджено цифрову модель вступної кампанії, що базувалася на активній присутності в соціальних мережах, таргетованих комунікаційних стратегіях та залученні аудиторії з різних регіонів України, включно з прифронтовими областями. Це дозволило не просто інформувати, а формувати стійкий образ факультету як місця інтелектуальної мобільності, критичного мислення та сучасної університетської культури.

Х. МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ.

Упродовж 2020–2025 років факультет послідовно розвивав міжнародну академічну мобільність студентів, що стало одним із ключових маркерів його інтеграції у європейський освітній простір. Навіть в умовах пандемії COVID–19 та повномасштабної війни, коли більшість університетів України зафіксували різке скорочення мобільності, студенти факультету продовжували брати участь у програмах Erasmus+, DAAD, а також у семестрових обмінах за двосторонніми угодами Каразінського університету з університетами Польщі, Чехії, Словаччини, Данії, Італії, Литви, Німеччини та Великої Британії. Особливістю цього періоду стало те, що частина студентів здійснила академічну мобільність не одноразово, а сформувала індивідуальні траєкторії багаторазових міжнародних академічних обмінів, що свідчить про зрілість мотивації, здатність орієнтуватися у європейських освітніх інституціях та успішне складання конкурсного відбору на рівні з представниками провідних університетів ЄС.

Попри війну, студенти факультету не лише виїжджали на навчання за кордон, а й поверталися для продовження навчання в Україні, поєднуючи європейський академічний досвід із локальними освітніми реаліями, що створило умови для появи нової генерації "європейсько орієнтованих" соціологів, аналітиків медіа та дослідників громадянського суспільства. Таким чином, міжнародна мобільність перестала бути епізодичним явищем і стала інституційною нормою, що формує культуру відкритості, академічної мобільності та суб'єктності українських студентів у світі.

Міжнародна мобільність викладачів у межах реалізації проектів стала одним із найважливіших інструментів інституційного розвитку факультету у 2020–2025 роках. Завдяки участі в реалізації міжнародних науково-дослідницьких проектів викладачі факультету брали участь у міжнародних школах, дослідницьких стажуваннях, спільних викладацьких семінарах, експертних групах, працювали на викладацьких позиціях у Швеції, Німеччині, Польщі, Чехії, Норвегії, Литві, Данії, Словенії, Хорватії, Румунії, Казахстані, Великобританії, Франції, Швейцарії, Угорщині тощо, виконуючи одночасно функцію академічних амбасадорів української гуманітарної освіти під час війни. Ця циркуляція знання та досвіду дала змогу не лише переносити європейські стандарти освіти в навчальні плани факультету, але й вибудовувати горизонтальні мережі довіри з університетами Європи, що стало фундаментом академічної стійкості та інтеграції у міжнародний освітньо-науковий простір попри воєнні умови.

XI. ЗАКЛЮЧНЕ СЛОВО.

Підсумовуючи результати 2020–2025 років, слід відзначити, що факультет пройшов через один із найскладніших періодів у новітній історії української освіти та зумів не лише зберегти ключові академічні функції, але й посилити власну інтелектуальну і суспільну роль. Умови пандемії, війни, кадрових втрат і постійної невизначеності не зламали інституційну структуру, а навпаки, створили підґрунтя для народження нової культури університетської стійкості, заснованої на самоорганізації, академічній автономії, міжнародній солідарності та відповідальності перед суспільством.

Сьогодні факультет – це простір академічного опору, інтелектуальна лабораторія аналізу війни та соціальних трансформацій, мережевий учасник європейських наукових платформ і жива спільнота викладачів, студентів і дослідників, які продовжують творити освіту в умовах фронтірної реальності. Цей звіт фіксує не лише досягнення, але й ціннісні орієнтири, що надають сенс нашій діяльності: свобода думки, якість знання, суспільна відповідальність і європейський напрям розвитку.

Звіт, безумовно, не може охопити всі досягнення, зусилля та щоденну працю факультету й кожної з його кафедр, адже за цими цифрами, проектами, акредитаціями та конференціями стоїть жива і напружена робота людей – викладачів, студентів, аспірантів, адміністраторів, наукових команд, які продовжували діяти попри війну, втрати, постійні виклики та невизначеність. Кожна захищена кваліфікаційна робота, кожна публікація, кожен проведений курс, організована лекція, науковий проект чи консультація студенту – це частина великої спільної праці, якої не можна повністю виміряти пакетами документів чи формальними показниками.

Саме ця системна і щоденна робота створює те, що ми сьогодні можемо називати академічною спільнотою, яка не лише вистояла, але й зберегла гідність, експертність і здатність творити сенси у найтемніші часи. Дякую кожному і кожній за Ваш внесок у розвиток нашого факультету!